

Retningslinjer for gennemførelsen Erasmus+ og Det Europæiske Solidaritetskorps – strategi for inklusion og mangfoldighed

Version 1 – 29-04-2021

EUROPA-KOMMISSIONEN

Generaldirektoratet for Uddannelse, Unge, Idræt og Kultur
Europa-Kommissionen

B-1049 Bruxelles

© Den Europæiske Union, 2021.

Videreanvendelse er tilladt med kildeangivelse.

Europa-Kommissionens politik for videreanvendelse af Kommissionens dokumenter er reguleret ved afgørelse 2011/833/EU (EUT L 330 af 14.12.2011, s. 39).

**Retningslinjer for
gennemførelsen
Erasmus+ og Det Europæiske
Solidaritetskorp – strategi
for inklusion og
mangfoldighed**

Version 1 – 29-04-2021

Indholdsfortegnelse

Indholdsfortegnelse	4
1. Indledning	6
2. Baggrund	7
a) Politiske rammer og drivkræfter	7
b) Samfundsmæssig kontekst	7
c) Med udgangspunkt i erfaringerne fra tidligere programmer	8
3. Strategiens mål	8
4. Definitioner	9
a) Målgrupper	9
b) Hindringer for tilgængelighed og opsøgende arbejde	10
i. Handicap	10
ii. Sundhedsproblemer	10
iii. Barrierer i forbindelse med uddannelsessystemer	10
iv. Kulturelle forskelle	11
v. Sociale barrierer	11
vi. Økonomiske barrierer	11
vii. Barrierer som følge af forskelsbehandling	11
viii. Geografiske barrierer	11
c) Hvad er mangfoldighed?	11
5. Programmernes mekanismer til støtte for inklusion og mangfoldighed	12
a) Inklusion og mangfoldighed som prioriteter i vurderingsprocessen	12
b) Programmernes tilgængelighed og brugervenlighed	12
c) Forberedende besøg	13
d) Forbedret mentorordning	13
e) Særlig finansiel støtte	13
f) Mindre, lettilgængelige aktioner	14
g) Trinvise kapacitetsopbygningsforløb	14
h) Projektform og mobilitetsperiode	14
i) Europæiske aktiviteter på lokalt plan	14
j) Onlineudvekslinger	14
k) Støtte til sprogindlæring	15
6. Organisationernes rolle i forbindelse med forberedelse, gennemførelse og opfølgning af projekter	15
a) Netværkssamarbejde og kapacitetsopbygning med henblik på inklusion og mangfoldighed	15
b) Retfærdig og gennemsigtig udvælgelse af deltagere	16
c) Bevidstgørelse og opsøgende arbejde	16
d) Forberedelse af og støtte til deltagere i alle projektfaser	16
i. Før projektet	17
ii. Under projektet	17
iii. Efter projektet	17
e) Tilskyndelse af og støtte til lokalsamfundets deltagelse	17
7. Rollen for de nationale agenturer, ressourcecentre og Forvaltningsorganet for Undervisning og Kultur (EACEA)	17
a) Oplysning og bevidstgørelse	18
b) Understøttende tilgang	18
c) Strategisk indsats	19

d) Inklusionsansvarlige	19
e) Uddannelse og netværkssamarbejde for organisationer, ansatte i de nationale agenturer og eksperter i bedømmelse	19
f) Overvågning og rapportering	20
g) Synergier med andre programmer.....	20
8. Inspiration fra vellykkede erfaringer og god praksis	20

1. Indledning

Principperne om lighed og inklusion er en del af Den Europæiske Unions kerneværdier. Samtidig er samfundene stadig mere forskelligartede i mange henseender. Dette medfører et større behov for at lære at navigere i mangfoldighed og skabe inkluderende og sammenhængende samfund i Europa. EU-programmerne Erasmus+ og Det Europæiske Solidaritetskorp (i det følgende benævnt "programmerne") er vigtige programmer, der kan støtte dette.

Den Europæiske Unions (EU's) programmer bør skabe muligheder, der er tilgængelige for alle. Nogle mennesker kan imidlertid ikke drage lige meget nytte af disse muligheder, fordi de står over for forskellige barrierer. Inklusion af personer, der står over for adgangsbarrierer eller har færre muligheder inden for uddannelse, erhvervsuddannelse og ungdomsarbejde, er et centralt mål for flere politiske initiativer. Mens EU's uddannelses-, ungdoms- og sportsprogrammer tidligere har fokuseret på inklusion, peger evaluering og forskning på et behov for yderligere udvidelse af adgang og inklusion.

Som et incitament til inklusion og mangfoldighed i den nye generation af programmer for Erasmus+ og Det Europæiske Solidaritetskorp indeholder forordningerne for disse nye programmer et særligt kapitel om inklusion, der bl.a. indeholder en anmodning til Europa-Kommissionen om at etablere en særlig ramme for inklusionsforanstaltninger med en beskrivelse af de vigtigste arbejdsområder for de næste syv år i denne henseende. Sideløbende med de interinstitutionelle forhandlinger om forordningerne om oprettelse af de to programmer og for at sikre, at de nye programmer omfatter denne vigtige horisontale dimension fra starten, er der i samarbejde med medlemsstaterne, de nationale agenturer for Erasmus+ og Det Europæiske Solidaritetskorp og Det Europæiske Forvaltningsorgan for Undervisning og Kultur (EACEA), netværk, ngo'er, eksperter og endelige støttemodtagere, herunder dem med færre muligheder, blevet arbejdet på mere inkluderende versioner af Erasmus+ og Det Europæiske Solidaritetskorp.

Dette dokument er resultatet af denne fælles skabelsesproces og bygger videre på erfaringerne fra de forskellige sektorer i programmerne og tilskynder til gensidig inspiration og motivation blandt dem. Det indeholder fælles definitioner på tværs af de forskellige sektorer, målgrupper og specifikke inklusionsrelaterede mål og er blevet udviklet i tæt samarbejde med de nationale agenturer for Erasmus+ og Det Europæiske Solidaritetskorp og andre eksterne interessenter med henblik på også at gøre Erasmus+-programmet og Det Europæiske Solidaritetskorp tilgængeligt for personer med færre muligheder.

I dette dokument behandles følgende aspekter: i afsnit 2 præciseres den politiske baggrund på grundlag af erfaringerne fra tidligere programmer på relevante områder. Strategiens mål er nærmere beskrevet i afsnit 3.

Afsnit 4 hjælper med at tilvejebringe de nødvendige definitioner, mens de foranstaltninger, der er til rådighed inden for programmerne for at sikre deres bredest mulige tilgængelighed, er beskrevet i afsnit 5 og 6. Afsnit 7 indeholder retningslinjer for nationale agenturer, ressourcecentre og Forvaltningsorganet for Undervisning og Kultur om, hvordan strategien skal anvendes på de aktiviteter, der støttes gennem programmerne. Eksempler på god praksis og hvordan man bedst udnytter relevante værktøjer, findes i afsnit 8.

2. Baggrund

a) Politiske rammer og drivkræfter

Principperne om lighed og inklusion er en del af EU's kerneværdier og er nedfældet i EU-traktaterne¹: "Unionen respekterer i alle sine aktiviteter princippet om lighed mellem dens borgere, der nyder lige stor opmærksomhed fra EU-institutionernes, -organernes, -kontorernes og -agenturernes side."

Inklusion af personer, der står over for adgangsbarrierer eller har færre muligheder inden for uddannelse, erhvervsuddannelse og ungdomsarbejde, er et centralt mål i Kommissionens initiativ til et europæisk uddannelsesområde² samt i EU-strategien for unge³ og de europæiske ungdomsmål⁴. I den europæiske søjle for sociale rettigheder hedder det, at "Alle har ret til god og inkluderende uddannelse og livslang læring"⁵. Det er også i overensstemmelse med FN's 2030-dagsorden for bæredygtig udvikling⁶, der bl.a. sigter mod at "sikre inkluderende og retfærdig uddannelse af høj kvalitet og muligheder for livslang læring for alle".

Det Europæiske Råd⁷ fremhævede i den forbindelse, at "uddannelse og kultur er nøglen til at opbygge inkluderende og sammenhængende samfund", og opfordrede i lyset heraf medlemsstaterne, Ministerrådet og Europa-Kommissionen til at arbejde videre med henblik på at "intensivere mobilitet og udvekslinger, herunder gennem væsentligt styrkede, inkluderende og udvidede programmer".

Desuden er sport en ramme for personlige, sociale og læringsmæssige færdigheder og fremme af tolerance, solidaritet, inklusion samt andre sportsværdier og EU-værdier. Et af målene med EU's nye arbejdsplan for sport er at øge deltagelsen i idræt og sundhedsfremmende fysisk aktivitet for at fremme en aktiv og miljøvenlig livsstil, social samhørighed og aktivt medborgerskab.

På denne politiske baggrund og under hensyntagen til input fra interessenterne ligger princippet om, at programmerne skal være tilgængelige for alle⁸, uanset hvilke barrierer folk måtte stå over for, til grund for alle de muligheder, de tilbyder enkeltpersoner og organisationer i og uden for EU, således at ingen lades i stikken og der skabes mere inkluderende, retfærdige, grønnere og mere digitalt velfungerende samfund.

b) Samfundsmæssig kontekst

Samfundene er stadig mere forskelligartede i mange henseender (kulturer, evner, sociale grupper, seksualitet, politiske holdninger, identiteter, uddannelse, læse- og skrivefærdigheder osv.). Dette medfører et større behov for at lære at navigere i mangfoldighed og skabe inkluderende og sammenhængende samfundssystemer gennem uformelle, formelle og ikkeformelle uddannelsesaktiviteter. Europas vision er at yde den nødvendige støtte til at tackle de udfordringer, som borgerne kan stå over for i denne proces.

¹ Artikel 9 i den konsoliderede udgave.

² Meddelelse fra Kommissionen COM(2018) 268 af 22. maj 2018.

³ Rådets resolution 14080/18 af 15. november 2018 om en EU-strategi for unge for perioden 2019-2027.

⁴ https://ec.europa.eu/youth/policy/youth-strategy/youthgoals_en.

⁵ https://ec.europa.eu/commission/priorities/deeper-and-fairer-economic-and-monetary-union/european-pillar-social-rights/european-pillar-social-rights-20-principles_da.

⁶ https://ec.europa.eu/info/strategy/international-strategies/sustainable-development-goals_da

⁷ Konklusioner fra mødet den 14.-15. december 2017.

⁸ [henvisning til retsgrundlaget]

Moderne samfund og politiske systemer er afhængige af borgernes inddragelse og aktive deltagelse i den demokratiske proces og det offentlige liv, uanset deres baggrund eller omstændigheder⁹. I den forbindelse kan deltagelse i programmerne bidrage til at udvikle en følelse af fælles medborgerskab og fremme en større inddragelse i samfundet, som det fremgår af midtvejsevalueringen af Erasmus+ 2014-2020 og en række forskningsaktiviteter¹⁰.

c) Med udgangspunkt i erfaringerne fra tidligere programmer

Mere end 10 mio. deltagere har nydt godt af EU-programmer inden for uddannelse, ungdom og idræt mellem 1987 og 2020. I 2014-2017 udgjorde andelen af personer med færre muligheder gennemsnitligt 11,5 % af det samlede antal deltagere¹¹ på tværs af alle programsektorer. Der var dog betydelige forskelle mellem dem. Ungdomsprojekter omfattede f.eks. op til 30 % af unge med færre muligheder, mens ét ud af tre sportsprojekter behandlede spørgsmål vedrørende social inklusion.

Mens Erasmus+-programmet¹² rapporterede bedre resultater end dets forgængere med hensyn til at inddrage personer med færre muligheder, pegede midtvejsevalueringen af programmet på behovet for yderligere at udvide adgangen og inklusiviteten¹³.

De tidligere programmer indeholdt ikke fælles definitioner på tværs af de forskellige sektorer, målgrupper og specifikke inklusionsrelaterede mål. Dette medførte, at det var meget kompliceret at foretage en meningsfuld sammenligning af data på tværs af sektorer og at fastlægge omfattende strategier på nationalt plan og EU-plan.

Der blev fastlagt strategiske retningslinjer på europæisk plan for inklusion og mangfoldighed, og den måde, hvorpå de blev gennemført på nationalt plan, varierede fra land til land. Til tider rapporterede modtagerne¹⁴ imidlertid, at der var mulighed for at forbedre kommunikationen og koordineringen af inklusionsspørgsmål blandt projekterne, uanset om de blev støttet gennem aktioner, der forvaltes gennem Det Europæiske Forvaltningsorgan for Uddannelse og Kultur (EACEA) i Bruxelles eller gennem de nationale Erasmus+-agenturer i de forskellige programlande, der deltager i programmerne.

En fælles strategisk tilgang til inklusion og mangfoldighed giver mulighed for at bygge videre på erfaringerne med inklusion i hver sektor og tilskynde til gensidig inspiration og motivation på tværs af sektorer. Det er baggrunden for denne omfattende strategi for Erasmus+ og Det Europæiske Solidaritetskorpsets 2020-2027. Strategien kan drage fordel af den veletablerede knowhow hos de nationale agenturer, ressourcecentre og forvaltningsorganet.

3. Strategiens mål

Denne strategi har til formål at bidrage til at skabe lige muligheder for adgang til disse programmer for alle. Dette bør opnås ved at fjerne de hindringer, som forskellige målgrupper (beskrevet nedenfor) kan stå over for i forbindelse med at få adgang til sådanne muligheder i og uden for Europa. Denne strategi udgør en befordrende ramme

⁹ European Education and Training expert panel – Issue paper Inclusion and Citizenship (forum af 24. januar 2019).

¹⁰ F.eks. på ungdomsområdet: www.researchyouth.eu, inden for de videregående uddannelser: https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/da/IP_19_2548.

¹¹ Kilde: Rapport fra Kommissionen [COM(2018) 50] til Europa-Parlamentet, Rådet, Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg og Regionsudvalget om midtvejsevalueringen af Erasmus+-programmet (2014-2020), s. 2.

¹² Da Det Europæiske Solidaritetskorpsets blev oprettet som et selvstændigt program i oktober 2018, kan der først foretages en meningsfuld vurdering af dets inklusivitet i forbindelse med 2021-2027-udgaven.

¹³ Se fodnote 11.

¹⁴ F.eks. konklusionerne fra EACEA's tematiske klyngemøde, oktober 2017.

for inklusions- og mangfoldighedsprojekter, der støttes gennem programmerne i Erasmus+ og Det Europæiske Solidaritetskorp.

Desuden søger strategien at fremme mangfoldighed af enhver art som en værdifuld kilde til læring og bestræber sig på at udruste programmets interessenter, navnlig projektarrangører og deltagere, til at interagere positivt med forskellige mennesker med forskelligartet baggrund i alle typer projekter.

Dette bør i sidste ende føre til flere og bedre projekter, enten direkte med deltagelse af personer med færre muligheder eller med fokus på inklusion og mangfoldighed. Begge typer projekter, der har til formål at fremme inklusion og mangfoldighed, bør udløse positive forandringer for personer med færre muligheder og for samfundet og i sidste ende bidrage til at mindske ulighed.

Strategien sigter mod at opnå dette ved at:

1. Skabe en fælles forståelse af dem, der kan betragtes som personer med færre muligheder, og opstille en sammenhængende ramme for deres inddragelse i programmerne
2. Øge engagementet i inklusion og mangfoldighed blandt alle aktører i programmernes aktioner og en positiv tilgang til mangfoldighed af enhver art i projekterne
3. Støtte modtagerorganisationer med henblik på at etablere flere kvalitetsprojekter, der involverer personer med færre muligheder (f.eks. uddannelse, værktøjer, finansiering, coaching osv.)
4. Mindske hindringerne for deltagelse i programmerne for personer med færre muligheder og hjælpe ansøgere og potentielle ansøgere med at overvinde disse hindringer samt skabe passende betingelser for læring, arbejde eller frivilligt arbejde ved at imødekomme deres støttebehov
5. Fremme anerkendelsen af de erfaringer og kompetencer, der er udviklet af personer med færre muligheder i programmerne og af de personer, der arbejder med dem
6. Sikre, at der tages hensyn til fokus på inklusion og mangfoldighed i alle faser af programmernes forvaltning og projekternes livscyklus: før (promovering, opsøgende arbejde, support, vurdering osv.), under (udvælgelse af deltagere, forberedelse, gennemførelse, resultater osv.) og efter projektet (evaluering, formidling og udnyttelse af projektresultater, opfølgning osv.)
7. Øge synligheden af inklusion og mangfoldighed og disse værdiers rolle i gennemførelsen af høj kvalitet af Erasmus+ og Det Europæiske Solidaritetskorp.

Formålet med disse mål og foranstaltninger er at supplere og præcisere de definitioner og mål, der er fastsat i programmernes retsgrundlag¹⁵.

4. Definitioner

a) Målgrupper

Forordningerne om oprettelse af programmerne i Erasmus+ og Det Europæiske Solidaritetskorp definerer "(unge) personer med færre muligheder" som "(unge) personer, der af økonomiske, sociale, kulturelle, geografiske eller sundhedsmæssige årsager, på grund af deres migrantbaggrund eller af årsager såsom handicap eller uddannelsesmæssige vanskeligheder eller af andre årsager, herunder en årsag, der kan

¹⁵ Indikatorer til rapportering af programmernes fremskridt hen imod opfyldelsen af de generelle og specifikke mål er fastlagt i bilaget til de respektive forordninger.

*give anledning til forskelsbehandling i henhold til artikel 21 i Den Europæiske Unions charter om grundlæggende rettigheder, støder på hindringer, der forhindrer dem i at få effektiv adgang til muligheder under programmet*¹⁶.

De vigtigste målgrupper i denne strategi er derfor personer med færre muligheder i livet, hvilket stiller dem i en ugunstig situation i forhold til deres jævnaldrende med hensyn til at deltage i programmerne og/eller i uddannelses- og erhvervsuddannelsessystemerne. Disse personer kan befinde sig i en sådan ugunstig situation på grund af en eller flere af de udelukkelsesfaktorer, der er nævnt i nedenstående liste.

Disse faktorer kan gøre det vanskeligt at få adgang til mulighederne i programmerne, især i forbindelse med visse strukturer og praksisser for opsøgende arbejde, kommunikation og projektudformning, og de kan således blive til barrierer. Det afhænger af konteksten, og det er op til det kvalificerede personale, der er involveret, under hensyntagen til feedback og input fra deltageren/deltagerne, om et bestemt projekt eller en bestemt deltager bør modtage yderligere støtte til inklusion og mangfoldighed.

b) Hindringer for tilgængelighed og opsøgende arbejde

Tidligere erfaringer hjælper med at identificere de vigtigste barrierer, der kan forhindre personer med færre muligheder i at deltage mere i programmerne som deltagere. Listen over sådanne barrierer, som er anført nedenfor, er ikke udtømmende og er tænkt som et referencepunkt for indsatsen for at øge tilgængeligheden for og nå ud til personer med færre muligheder. Disse barrierer kan hæmme deres deltagelse både alene og i kombination.

i. Handicap

Dette omfatter fysiske, psykiske, intellektuelle eller sensoriske handicap, som i kombination med forskellige barrierer kan hæmme en persons fulde og effektive deltagelse i samfundslivet på lige fod med andre¹⁷.

ii. Sundhedsproblemer

Barrierer kan skyldes helbredsproblemer, herunder alvorlige sygdomme, kroniske sygdomme eller enhver anden fysisk eller psykisk sundhedsrelateret situation, der hindrer en person i at deltage i programmerne.

iii. Barrierer i forbindelse med uddannelsessystemer

Personer, der af forskellige årsager har svært ved at klare sig i uddannelsessystemerne, personer, der forlader uddannelsessystemet tidligt, NEET'er (personer, der ikke er under uddannelse, erhvervsuddannelse eller i beskæftigelse) og lavtuddannede voksne kan støde på barrierer. Selv om andre faktorer kan spille en rolle, er disse uddannelsesmæssige vanskeligheder oftest resultatet af et uddannelsessystem, der skaber strukturelle begrænsninger og/eller ikke fuldt ud tager hensyn til den enkeltes særlige behov, selv om de også kan skyldes personlige forhold. Personer kan også opleve barrierer for deltagelse, hvis undervisningsplanernes struktur vanskeliggør lærings- eller uddannelsesmobilitet i udlandet i forbindelse med deres studier.

¹⁶ Selv om disse tekster er baseret på den politiske aftale mellem medlovgiverne, er de to forordninger ved at blive vedtaget ved fælles beslutningstagning på tidspunktet for udarbejdelsen, hvilket indebærer, at den tekst, der henvises til for begge forordninger, bør betragtes som udkast, indtil de officielt træder i kraft.

¹⁷ FN's konvention om handicappedes rettigheder:

<https://www.un.org/development/desa/disabilities/convention-on-the-rights-of-persons-with-disabilities.html>.

iv. Kulturelle forskelle

Kulturelle forskelle kan opleves som barrierer af personer fra enhver baggrund, men de kan især påvirke personer med færre muligheder. Sådanne forskelle kan udgøre betydelige barrierer for læring generelt, men i endnu højere grad for personer med migrant- eller flygtningebaggrund — især nyankomne migranter, personer, der tilhører et nationalt eller etnisk mindretal, tegnsprogsbrugere, personer, der har problemer med sproglig tilpasning og kulturel integration, osv. Mødet med fremmedsprog og kulturelle forskelle ved deltagelse i programaktiviteter kan være afskrækkende og begrænse udbyttet af deltagelsen for nogle mennesker. Sådanne kulturelle forskelle kan endda forhindre potentielle deltagere i at ansøge om støtte gennem programmerne, så de faktisk udgør en adgangsbarriere.

v. Sociale barrierer

Sociale tilpasningsproblemer, f.eks. begrænsede sociale kompetencer, asocial adfærd eller højrisikoadfærd, (tidligere) kriminelle og (tidligere) stof- eller alkoholmisbrugere, eller social marginalisering kan udgøre en barriere.

Andre sociale barrierer kan udspringe af familiemæssige forhold. Det kan f.eks. være en barriere, hvis man er den første i familien, der får en videregående uddannelse, man er forælder (navnlig enlig forælder), omsorgsperson, forsørger eller forældreløs, eller man har boet eller bor på en institution.

vi. Økonomiske barrierer

Økonomiske problemer, f.eks. lav levestandard, lav indkomst, lærende, der skal arbejde for at forsørge sig selv, afhængighed af det sociale velfærdssystem, langtidsledighed, usikre situationer eller fattigdom, hjemløshed, gældsætning eller økonomiske problemer osv., kan være en barriere.

Andre vanskeligheder kan opstå som følge af den begrænsede mulighed for at overføre tjenester (navnlig støtte til personer med færre muligheder), som skal være "mobile" sammen med deltagerne, når de skal rejse langt væk eller endda til udlandet.

vii. Barrierer som følge af forskelsbehandling

Barrierer kan opstå som følge af forskelsbehandling i forbindelse med køn (kønsidentitet, kønsudtryk osv.), alder, etnicitet, religion, tro, seksuel orientering, handicap eller intersektionelle faktorer (en kombination af en eller flere af de nævnte diskriminationsbarrierer).

viii. Geografiske barrierer

Personer, der bor i fjerntliggende områder eller landdistrikter, på små øer eller i perifere/fjerntliggende regioner, i forstæder, i områder med begrænsede tjenester (begrænset offentlig transport, dårlige faciliteter) eller mindre udviklede områder i tredjelande, kan opleve barrierer.

c) Hvad er mangfoldighed?

I forbindelse med denne strategi henviser mangfoldighed til forskelle af alle slags. Nogle typer af mangfoldighed er mere synlige end andre, f.eks. etnicitet, religion, kultur og sprog. Men mangfoldighed rækker videre end blot disse aspekter. Mangfoldighed henviser også til forskellige handicap og evner, uddannelsesniveauer, sociale baggrunde, økonomiske situationer, sundhedstilstand eller oprindelsessted — som beskrevet i definitionen af "personer med færre muligheder".

Dette dokument har til formål at anerkende og fejre mangfoldighed, så forskellighed bliver en positiv kilde til læring snarere end årsagen til negativ konkurrence og

fordomme. Deltagere og organisationer, der deltager i programmerne i Erasmus+ og Det Europæiske Solidaritetskorp, bør have de nødvendige kompetencer til at arbejde med mangfoldighed og få mest muligt ud af den mangfoldighed, der er nødvendig for at berige programmet. Dette vil fremme et positivt samspil mellem mennesker i alle samfundslag og i sidste ende forbedre situationen for personer med færre muligheder.

5. Programmernes mekanismer til støtte for inklusion og mangfoldighed

Aktivitetsformerne skaber aktivt personlig og online interaktion mellem mennesker med forskellige baggrunde (kulturer, evner, synspunkter osv.). Programmerne tilbyder metoder, strukturer og netværk til at fremme og muliggøre positive personlige møder under disse aktiviteter. De erhvervede kompetencer hjælper folk med at håndtere mangfoldighed, når de vender tilbage, og bidrager til social samhørighed. Dialogen mellem ikke-marginaliserede og personer med færre muligheder bør fremmes i alle aktiviteter, også med henblik på at hjælpe sidstnævnte med ikke at føle sig stigmatiseret på grund af deres baggrund.

Programmerne omfatter navnlig følgende elementer og mekanismer til at støtte og fremme inklusion og mangfoldighed.

a) Inklusion og mangfoldighed som prioriteter i vurderingsprocessen

I begge programmer indgår inklusion og mangfoldighed i kriterierne for udvælgelse af ansøgninger om finansiering og tildeling af finansiel støtte. Kvalitetsprojekter, der aktivt beskæftiger sig med inklusion og mangfoldighed, og som involverer deltagere med færre muligheder, nytilkomne og græsrodsorganisationer, bør prioriteres i tilskudstildelingsprocessen.

Aktiv gennemførelse af principperne om inklusion og mangfoldighed er ligeledes en del af den indledende vurdering af ansøgninger om akkreditering i forbindelse med mobilitetsaktioner samt en del af kriterierne for løbende vurdering af akkrediterede støttemodtagere. For bedre at kunne identificere potentialet og følge og vejlede projekter, der har til formål at fremme inklusion og mangfoldighed, gives der særlige retningslinjer og specifikke uddannelsesmuligheder til bedømmerne.

b) Programmernes tilgængelighed og brugervenlighed

Begge programmer tilstræber at følge en brugervenlig tilgang ved at gøre programvejledning, ansøgnings- og rapporteringsmekanismer, dokumenter og formularer klarere, kortere og mere forståelige. Dette omfatter, hvor det er muligt, anvendelse af forskellige sprog og formater samt sikring af brugervenlighed og tilgængelighed af digitale læringsmiljøer. Onlineplatforme (f.eks. eTwinning, School Education Gateway, Den Europæiske Ungdomsportal, EPALE og Erasmus+-mobilappen) er udformet med henblik på at sikre lige adgang for alle, så deltagelsen bliver lettere for alle, men især for deltagere med færre muligheder, f.eks. synshandicappede eller personer med ringe digitale kompetencer.

c) Forberedende besøg

Som en del af de finansierede projekter, og navnlig når deltagere med færre muligheder er involveret i mobilitetsaktiviteter, kan projektarrangørerne aflægge planlægningsbesøg hos de organisationer, der er vært for aktiviteten i et andet land, sammen med disse deltagere, hvis det er relevant. I forbindelse med visse aktioner kan disse besøg også foretages af den enkelte deltager alene eller sammen med et familiemedlem eller en

ledsagende person. Formålet med disse besøg er at sikre aktiviteter af høj kvalitet ved at lette og forberede administrative ordninger, opbygge tillid og forståelse og etablere solide partnerskaber mellem de involverede organisationer. Det forberedende besøg kan også bidrage til at levere personlig støtte og vurdere deltagerens individuelle behov — sammen med projektorganisatoren, når det er relevant — og tilknyttede arrangementer, der skal gennemføres af de involverede organisationer.

d) Forbedret mentorordning

"Forbedret mentorordning" er et koncept, der beskriver en intensiveret mentorproces, der kan anvendes til at støtte deltagere med færre muligheder i visse af programmernes aktioner, hvis de ikke er i stand til at gennemføre en aktivitet uafhængigt eller med normal mentor- eller tutorstøtte. En forbedret mentorordning indebærer tættere kontakt, hyppigere møder og afsættelse af mere tid til gennemførelsen af opgaverne. Dette sikrer en trin-for-trin-støtte til deltagerne i løbet af projektets aktiviteter samt uden for arbejdstiden. En forbedret mentorordning giver deltagere mulighed for at opnå en så høj grad af selvstændighed som muligt, og den bidrager dermed til en vellykket gennemførelse af projektet.

e) Særlig finansiel støtte

Programmerne tilbyder finansielle støttemekanismer¹⁸ til at muliggøre og fremme inklusion og mangfoldighed på tværs af projekter:

- yderligere finansiering til dækning af omkostninger i forbindelse med særlige behov hos deltagere, der oplever færre muligheder, for at muliggøre deltagelse på lige fod med deres jævnaldrende, herunder f.eks. forbedrede mentorordninger, eller omkostninger i forbindelse med tilpassede rejse- og indkvarteringsmuligheder, personlig bistand eller specifik interkulturel eller sproglig forberedelse
- yderligere finansiel støtte til organisationer, der gennemfører projekter, der aktivt fremmer inklusion og mangfoldighed — specifikt med henblik på at nå ud til grupper, der er vanskelige at nå ud til, til den ekstra arbejdsbyrde, der kan opstå, og til personale, der er afsat til at støtte den fulde deltagelse af personer med færre muligheder i projektet
- fleksible og letforståelige finansielle mekanismer for bedre at kunne tilpasse sig behovene hos de forskellige målgrupper på nationalt plan og for at tage højde for eventuelle synergier med andre nationale/europæiske fonde, herunder muligheden for på forhånd eller løbende at finansiere de omkostninger, der er forbundet med individuelle behov, for at fritage deltagere med færre muligheder og ansøgerorganisationen for den finansielle byrde, eller for at fremme muligheden for at overføre national støtte ved deltagelse i mobilitetsaktiviteter i udlandet
- øremærket finansiering, der specifikt har til formål at støtte mindre organisationer med ringe eller ingen tidligere erfaring med at indgive ansøgninger under programmerne, herunder en forenklet og mere fleksibel finansieringsprocedure.

¹⁸ Ud over den yderligere støtte, der henvises til her, bør programmerne tilstræbe at udbetale regelmæssige tilskud så tidligt som muligt, inden projekterne påbegyndes (så deltagerne ikke behøver at forudbetale penge).

De yderligere muligheder for finansiel støtte bør forklares klart og gøres tilgængelige for potentielle støttemodtagere på en gennemsigtig måde.

f) Mindre, lettilgængelige aktioner

På grund af modellerne for udformning og finansieringsregler er visse dele af programmerne særligt velegnede til organisationer med mindre administrativ kapacitet (som organisationer, der støtter personer med færre muligheder, nogle gange kan have), eller som er nye deltagere i programmet. Disse aktioner er kendetegnet ved mindre og mere fleksible tilskudsbeløb, enklere krav til administration og rapportering samt kortere projektvarighed. Samtidig er disse aktioner udformet som en vej til andre finansieringsmuligheder, der giver dem mulighed for at vokse og opbygge deres kapacitet inden for de forskellige aktioner, der tilbydes i programmerne.

g) Trinvis kapacitetsopbygningsforløb

De forskellige projektformater i Erasmus+ og Det Europæiske Solidaritetskorpss giver mulighed for at tilbyde grænseoverskridende erfaringer alt efter folks (navnlig dem med færre muligheder) behov og muligheder i forskellige faser af deres liv og dermed opbygge kapacitet trin for trin. Organisationerne opfordres til at anvende programmerne som værktøjer til deltagernes personlige og uddannelsesmæssige udvikling.

h) Projektform og mobilitetsperiode

Kortvarig og mindre mobilitet kan være en første oplevelse for personer med færre muligheder, som på grund af deres omstændigheder ikke kan deltage i eller ikke føler sig forberedt på en standardmobilitetsperiode. En første erfaring kan hjælpe disse grupper med som et andet skridt at overveje at deltage i mere langsigtede og storstilede projekter. Desuden kan gruppeprojekter efterfølges af individuelle aktiviteter, og en kort fysisk mobilitet kan kombineres med onlineoplevelser gennem deltagelse i virtuel mobilitet og blandede intensive programmer.

i) Europæiske aktiviteter på lokalt plan

Visse aktioner giver læringsmuligheder på lokalt plan — altid kombineret med en stærk europæisk dimension — gennem inddragelse af internationale deltagere, gennem projekttemaet eller begge dele. Denne type aktiviteter kan give de deltagere, der ikke har selvtillid til at engagere sig i aktiviteter i udlandet for første gang, en første erfaring med programmerne. For deltagere med færre muligheder kan disse europæiske projekter i et mere velkendt miljø fungere som bro til andre grænseoverskridende erfaringer.

j) Onlineudvekslinger

Programmet tilbyder også interkulturelle udvekslinger online som en yderligere og supplerende mulighed for deltagere med færre muligheder. Projekter såsom Virtual Exchanges forbinder mennesker fra forskellige geografiske regioner omkring tematiske projekter. Disse onlineudvekslinger kan også være en bro til fysisk grænseoverskridende mobilitet på et senere tidspunkt og bør snarere supplere end erstatte dem. Virtuelle klasseværelser og virtuelle læringsrum anvendes til fjernundervisning, men også til at øge støtten til vejledning af mobilitetsstuderende.

k) Støtte til sprogindlæring

Da sprogkundskaber regelmæssigt nævnes som en hindring for at deltage i programmerne, omfatter disse mekanismer muligheder for sprogindlæring til støtte for mobilitetsaktiviteter. Denne støtte ydes enten via Erasmus+ Online Language Support

eller gennem andre finansielle sproglige incitamenter, når sidstnævnte ikke er til rådighed, eller til aktiviteter, der kræver specifik sprogindlæring. Støtten leveres i andre former, f.eks. brug af tegnsprog, når onlineundervisning ikke er det rette redskab til at nå målgrupperne.

6. Organisationernes rolle i forbindelse med forberedelse, gennemførelse og opfølgning af projekter

Ansøgerorganisationerne bør tage hensyn til inklusion og mangfoldighed i deres projekter. Organisationer spiller en central rolle med hensyn til at gøre inklusion til virkelighed, navnlig med hensyn til organisatorisk udvikling (erhvervelse og opbygning af mere kapacitet til at håndtere inklusionsprojekter og sprede den på tværs af organisationen) og med hensyn til opsøgende arbejde og interaktion med deltagerne før, under og efter projektet. Følgende retningslinjer støtter planlægningen og gennemførelsen af disse aktiviteter og projekter.

a) Netværkssamarbejde og kapacitetsopbygning med henblik på inklusion og mangfoldighed

Organisationer opfordres til at tage hensyn til inklusion og mangfoldighed i overensstemmelse med deres og deres samfunds behov. Personale, der specifikt beskæftiger sig med spørgsmål om inklusion og mangfoldighed og med deltagere med færre muligheder i deres organisationer, kan drage fordel af at samarbejde medigestillede fra andre organisationer med henblik på at støtte personer med færre muligheder. De er godt rustet til at organisere projekter i de programmer, der fokuserer på inklusion og mangfoldighed. Programmets formater og støttestrukturer giver dem en god mulighed for at udvikle deres egen tilgang til inklusion og mangfoldighed i deres organisation. Organisationerne er nødt til at opbygge kompetencer gennem løbende uddannelse, evaluering og udvikling af deres kapacitet til at øge den sociale inklusion og fremme mangfoldighed. Forskellige former for støtte såsom kurser, peerlæringserfaringer og muligheder for følordninger kan arrangeres med henblik på at bidrage til at øge deres kapacitet på dette område.

Hvad angår mobilitetsprojekter, bør organisationerne tilstræbe gensidighed med hensyn til at være vært for deltagere med færre muligheder og planlægge deres projekter i overensstemmelse hermed i deres partnerskaber. Dette vil give mulighed for at øge tilliden til og ekspertisen i partnerskabet. Organisationer, der gennemfører mobilitetsprojekter, bør fremme samarbejdet inden for organisationen mellem relevant personale med ekspertise inden for inklusion og mangfoldighed.

Organisationerne bør også udnytte de uddannelsesmuligheder, der tilbydes i programmerne. Gennem samarbejds- eller netværksaktiviteter, der forvaltes af de nationale agenturer, ressourcecentre eller andre erfarne organisationer, eller gennem de muligheder, som onlineplatforme såsom EPAL, School Education Gateway eller eTwinning tilbyder, kan de øge deres kapacitet til at gennemføre projekter af høj kvalitet, der har til formål at fremme inklusion og mangfoldighed og etablere et netværk af betroede partnere. Disse aktiviteter skal organiseres på en sådan måde, at de er tilgængelige for alle, også ud fra et logistisk synspunkt.

b) Retfærdig og gennemsigtig udvælgelse af deltagere

I forbindelse med udvælgelsesprocedurerne for organisationerne bør der tages hensyn til retfærdighed og inklusion, og der bør foretages en helhedsvurdering af ansøgernes kvalifikationer og motivation. Det er vigtigt at bestræbe sig på at give lige og retfærdig adgang til muligheder og at yde individuel støtte til deltagerne på grundlag af deres behov. For at øge deltagelsen opfordres organisationer til at skabe indbyggede

muligheder inden for læringsudbuddet (f.eks. "mobilitetsvinduerne" inden for videregående uddannelse), og de bør overveje forskellige mobilitetsformater for at nå ud til deres målgrupper og lette deres deltagelse (f.eks. blandet og kortvarig mobilitet). Organisationer opfordres til at drage fordel af forskellige projektformater i programmerne baseret på målgruppens behov.

c) Bevidstgørelse og opsøgende arbejde

Opsøgende aktiviteter er af afgørende betydning for programmerne for at sikre, at der er kendskab til alle muligheder, og for at nå ud til de målgrupper, der har vanskeligt ved at få adgang til programmerne.

Organisationer bør øge bevidstheden om de forskellige muligheder og støttemekanismer. Personer med færre muligheder bør opsøges i deres respektive personlige miljøer ved at skræddersy tilgangen til deres specifikke informationsbehov. En vigtig succesfaktor for formidling af information til underrepræsenterede grupper er samarbejdet med interessenter, der arbejder med disse målgrupper på lokalt/regionalt plan.

Konkrete tilgange og foranstaltninger til at nå ud til personer med færre muligheder omfatter:

- i. Personlige møder eller arrangementer med særlige målgrupper med færre muligheder (dvs. særlige infodage for dem)
- ii. Samarbejde med organisationer og enkeltpersoner, der er aktive på områder, der er relevante for integration af mennesker med færre muligheder, som formidlere for at nå ud til bestemte målgrupper, hvis det er nødvendigt
- iii. Målrettet reklamemateriale og publikationer på relevante sprog, herunder tegnsprog, og i passende formater som f.eks. storskrift, letlæseligt og braille, med oplysninger om, hvordan man eventuelt kan drage fordel af de ekstra midler, der er til rådighed til støtte for personer med færre muligheder
- iv. Et klart og forståeligt sprog i forbindelse med information og kommunikation. Undgå abstrakt sprog og unødvendig kompleksitet, og gør brug af visuelt materiale i videst muligt omfang
- v. Vidnesbyrd, "ambassadører" og rollemodeller: tidligere deltagere med færre muligheder og netværk af tidligere studerende og organisationer såsom Erasmus Student Alumni Alliance (ESAA), Erasmus-ambassadørerne eller Europeers osv. kan hjælpe med at promovere programmerne for personer med færre muligheder ved at dele deres egne erfaringer med venner, medstuderende, personale i deres organisation, journalister eller skoler.

d) Forberedelse af og støtte til deltagere i alle projektfaser

Organisationerne bør forberede deltagerne godt til deres projekt og støtte dem før, under og efter deres oplevelse. Deltagernes behov og input bør aktivt undersøges, vurderes og så vidt muligt tages i betragtning i alle projektfaser, navnlig når det drejer sig om den type aktiviteter, der er mere velegnede til dem, og hvordan disse gennemføres.

i. Før projektet

Organisationerne opfordres til i videst muligt omfang at forenkle deres interne procedurer for deltagelse i deres projekter. Organisationer bør støtte potentielle deltagere i at deltage i programmerne: bistå dem med det administrative arbejde (tilmelding,

dokumenter, rapporter osv.). Deltagerne bør sikres personlig medbestemmelse, sproglig støtte og kulturel forberedelse, og de bør forstå, hvad der forventes af dem, og hvem de skal kontakte for at få pædagogisk, administrativ og personlig støtte under aktiviteterne.

ii. Under projektet

Aktiviteterne bør skræddersys til behovene hos deltagere med færre muligheder, f.eks. inklusive undervisningsmetoder eller støtte fra ledsagere under mobilitetsopholdet. Organisationerne bør tilbyde en række støtteaktiviteter for at fremme social inklusion og positiv kontakt med forskellige former for mangfoldighed. Der bør være en medarbejder eller en peer i organisationen, som de kan udveksle deres erfaringer med og forebygge eller løse enhver form for vanskeligheder sammen med.

I betragtning af den store indvirkning, som programmerne kan have på personer med færre muligheder, bør der lægges særlig vægt på overvejelserne om læringsprocessen og -resultaterne under projektet samt på dokumentationen af de udviklede kompetencer efter eller hen imod projektets afslutning.

iii. Efter projektet

Organisationer bør evaluere erfaringerne fra projektet og virkningerne af projektet i forhold til deltagerne og støtte anerkendelsen af læringserfaringerne. De opfordres til at inddrage de hjemvendte deltagere i lokale aktiviteter (information, støtteaktiviteter) for at maksimere erfaringen og opmuntre fremtidige deltagere.

e) Tilskyndelse af og støtte til lokalsamfundets deltagelse

Programmerne har en positiv indvirkning på social inklusion og beskæftiger sig med mangfoldighed ud over de personer, der er direkte involveret. Inklusionsrelaterede aktiviteter bør være tæt knyttet til lokalsamfundets behov. I den forbindelse bør organisationer tilskynde deltagerne til at deltage i lokalsamfundene og aktivt medborgerskab under deres projekt og blive anerkendt for det på forskellige måder. Det kan også omfatte tidligere deltagere og lokale deltagere, som ikke er i stand til at deltage i fysisk mobilitet (endnu) for at øge de lokale virkninger af den internationale aktivitet. Organisationerne bør gennem eksisterende værktøjer formelt anerkende deltagerne for deres frivillige arbejde, når det er muligt.

7. Rollen for de nationale agenturer, ressourcecentre og Forvaltningsorganet for Undervisning og Kultur (EACEA)

De nationale agenturer er afgørende for at støtte projekter, så de bliver så inkluderende og mangfoldige som muligt. For at gennemføre programmerne på en sammenhængende og effektiv måde skal de nationale agenturer følge nogle fælles retningslinjer og samtidig have den nødvendige fleksibilitet til at tilpasse sig deres nationale forhold. Ressourcecentre, som støtter gennemførelsen af programmerne, er også centrale aktører i indsatsen for at fremme og udbrede denne strategi, navnlig med hensyn til indsamling af viden og udvikling og gennemførelse af kapacitetsopbygningsaktiviteter for de nationale agenturers personale og programmernes støttemodtagere.

Kommissionens Europæiske Forvaltningsorgan for Uddannelse og Kultur (EACEA) spiller ligeledes en vigtig rolle for de programområder, der forvaltes centralt. I partnerlande medvirker EU's delegationer og — når de findes — de nationale Erasmus+-kontorer til at bringe programmet tættere på målgrupperne for denne strategi.

Nationale agenturer, ressourcecentre og EACEA bør øge bevidstheden om forskellige muligheder og støttemekanismer for projekter, der har til formål at fremme inklusion og mangfoldighed. Personer med færre muligheder bør opsøges i deres respektive

personlige miljøer gennem de organisationer, der arbejder med dem, og ved at skræddersy tilgangen til deres specifikke informationsbehov.

Desuden opfordres alle strukturer, der gennemfører programmerne i Erasmus+ og Det Europæiske Solidaritetskorps, til at overveje tilgængelighed, inklusion og mangfoldighed i deres egne strukturer og aktiviteter. Dette indebærer bl.a., at de skal være opmærksomme på at have tilgængelige steder for arrangementer, tilbyde tegnsprogstolkning og/eller tekstning ved arrangementer, have tilgængelige websteder og materialer, overveje mangfoldighed i deres rekruttering samt i deres pulje af eksperter og bedømmere.

I forbindelse med gennemførelsen af denne strategi og udbredelsen af kendskabet til den forpligter alle de involverede aktører sig til at holde regelmæssig kontakt og rådføre sig med organisationer og eksperter på de relevante områder.

a) Oplysning og bevidstgørelse

De nationale agenturer spiller en vigtig rolle i de opsøgende aktiviteter og i informationsaktiviteterne i deres land. De bør tilpasse deres informationsstrategi efter specifikke målgrupper i overensstemmelse med deres nationale forhold. De opfordres til at kommunikere offentligt om deres nationale handlingsplaner for inklusion og mangfoldighed og til at sikre de højeste gennemsigtighedsstandarder i forbindelse med tilskud til inklusions- og mangfoldighedsprojekter.

De nationale agenturer skal også udvikle egnet og tilgængeligt informationsmateriale, anvende forskellige opsøgende kanaler og informationskanaler og proaktivt målrette og kontakte organisationer, der er aktive på områder, der er relevante for inklusion og mangfoldighed. De bør udvikle og levere informationsmateriale på tilgængelige sprog, herunder tegnsprog, og passende formater, indsamle og gøre brug af eksempler på god praksis og tilbyde netværksmuligheder for interessenter.

b) Understøttende tilgang

De nationale agenturer skal yde systematisk, retfærdig og skræddersyet støtte til organisatorerne af inklusions- og mangfoldighedsprojekter på alle stadier i projekternes cyklus. Dette er især vigtigt for nytilkomne deltagere i programmerne og for ansøgere, der involverer personer med færre muligheder, for at fjerne hindringerne for deres fulde deltagelse.

De nationale agenturer kan selv tilbyde denne understøttende tilgang eller gennemføre systemer med multiplikatorer, coaches, projektbesøg, rådgivning via telefon, sociale medier eller e-mail osv.

Deres opgaver omfatter fastsættelse af niveauer for supplerende støtte på grundlag af deres nationale kontekst og i henhold til et gennemsigtigt sæt kriterier. De nationale agenturer skal afsætte tilstrækkelige menneskelige og finansielle ressourcer til at gennemføre denne tilgang på en effektiv og kontinuerlig måde.

c) Strategisk indsats

De nationale agenturer skal udvikle en national handlingsplan for inklusion og mangfoldighed under Erasmus+ og Det Europæiske Solidaritetskorps, som er baseret på den lokale virkelighed i landet, men som altid er i overensstemmelse med strategien på europæisk plan. De nationale agenturer kan fokusere på strategiske prioriteter (f.eks. støtte til grupper, der står over for en eller flere af udelukkelsesfaktorerne), men de må ikke udelukke nogen af de andre målgrupper, hvis de er relevante.

Agenturenes arbejdsprogrammer skal indeholde en liste over de foranstaltninger, der bidrager til deres nationale handlingsplan og til strategien på europæisk plan.

De skal kommunikere offentligt om deres nationale handlingsplaner for inklusion og mangfoldighed og sikre de højeste gennemslagskraftsstandarder i forbindelse med tilskud til projekter, der har til formål at fremme inklusion og mangfoldighed.

d) Inklusionsansvarlige

Hvert nationalt kontor skal udpege mindst én ansvarlig for inklusion og mangfoldighed, som koordinerer inklusions- og mangfoldighedsrelaterede foranstaltninger i det nationale agentur. Vedkommende er kontaktpersonen for andre nationale agenturer, Kommissionen og ressourcecentre om dette emne.

Desuden skal alle ansatte i de nationale agenturer kende deres nationale strategi og EU-strategien og gennemføre dem i alle programaktioner.

I den forbindelse bør de inklusionsansvarlige medarbejdere bidrage til at integrere inklusion og mangfoldighed i deres nationale agentur og dele deres ekspertise og læring om inklusion og mangfoldighed med kolleger. De bør også være med til at gøre dette til en almindelig komponent i projekter og bidrage til at kortlægge de målgrupper, der måske ikke med held kan nå gennem denne strategi.

e) Uddannelse og netværkssamarbejde for organisationer, ansatte i de nationale agenturer og eksperter i bedømmelse

De nationale agenturer og ressourcecentre skal tilrettelægge uddannelse, netværkssamarbejde og fremvisningsmuligheder for organisationer, der er aktive på områder, der er relevante for inklusion og mangfoldighed på både nationalt og overnationalt plan. Dialogen mellem arrangører af projekter, der har til formål at fremme inklusion og mangfoldighed, og repræsentanter for programmerne er til gavn for alle involverede parter.

I tillæg til andre nationale instrumenter er en koordineret anvendelse af uddannelses- og samarbejdsaktiviteter i Erasmus+ og netværksaktiviteter i Det Europæiske Solidaritetskorpsets vigtige redskaber til kapacitetsopbygning og netværkssamarbejde.

Samtidig er der behov for målrettet uddannelse varetaget af relevante fagfolk for ansatte i de nationale agenturer og eksperter, der er involveret i vurderingen af projekter, med henblik på at opbygge kapacitet i netværket af nationale agenturer for bedre at kunne evaluere og forvalte projekter, der har til formål at fremme inklusion og mangfoldighed. Der bør lægges særlig vægt på fuldt ud at udnytte potentialet i projekter, der har til formål at fremme inklusion og mangfoldighed og at opskalere vellykkede projekter.

De nationale agenturer opfordres til at inddrage personer med færre muligheder i deres pulje af bedømmere og bedømmelsesudvalg med henblik på at bygge på deres ekspertise og dele den med andre bedømmelseseksperter, øge bevidstheden og sikre en bedre bedømmelse af projekterne. For bedre at kunne identificere potentialet, følge og vejlede projekter, der har til formål at fremme inklusion og mangfoldighed, gives der særlige retningslinjer og specifikke uddannelsesmuligheder for ansatte i de nationale agenturer og bedømmelseseksperter.

f) Overvågning og rapportering

De nationale agenturer skal, når og i den form, der anmodes om, give Kommissionen oplysninger om en række indikatorer til brug i forbindelse med at følge de fremskridt, der gøres i gennemførelsen af strategien.

Agenturerne skal sikre, at de data, der opbevares på nationalt plan i IT-værktøjerne, er så pålidelige som muligt. De skal også sikre, at de projekter, der fremmes som bedste praksis inden for inklusion og mangfoldighed, er af god kvalitet.

g) Synergier med andre programmer

De nationale agenturer skal hjælpe støttemodtagerne med at finde den mest hensigtsmæssige aktion (projektformat) for deres inklusions- og mangfoldighedsprojekt i programmerne eller med at finde andre/yderligere finansieringsmuligheder. Andre programmer, såsom Den Europæiske Socialfond+, Horisont Europa, programmet for et digitalt Europa, Et Kreativt Europa eller Det Europæiske Økonomiske Samarbejdsområdes finansieringsordninger, er relevante eksempler.

Agenturerne skal fremme de forskellige projektformater i programmerne over for tilskudsmodtagerne, så de kan skabe en vej gennem de forskellige muligheder for personer med færre muligheder, som de arbejder med.

God praksis med hensyn til synergier med andre programmer bør dokumenteres og udbredes for at mangedoble deres anvendelse og frigøre deres fulde potentiale.

8. Inspiration fra vellykkede erfaringer og god praksis

Europa-Kommissionen identificerede en række erfaringer og god praksis fra tidligere programmer, som deles via onlineplatforme. De følgende ressourcer giver adgang til praksis, materialer og dokumentation om emnet inklusion:

- **Platform for Erasmus+-projektresultater** — adgang til alle finansierede Erasmus+-projekter, hvor der kan søges efter emne, år, land osv. med mulighed for at identificere projekter om god praksis vedrørende inklusion og resultaterne af disse
- **SALTO Inclusion & Diversity** — uddannelse, publikationer eller ressourcer til internationalt ungdomsarbejde med deltagere med færre muligheder
- **Strategisk partnerskab om inklusion** — et konsortium af nationale agenturer, der har udviklet en strategisk tilgang på ungdomsområdet for at nå ud til og inddrage målgrupper i de forskellige lande
- **EPALE** — åbent fællesskab inden for voksenuddannelse i hele Europa med et tematisk afsnit om støtte til de lærende (dvs. barrierer, social inklusion, handicap)
- **School education Gateway** — Europas onlineplatform for skoleuddannelse, som omfatter en værktøjskasse til fremme af inklusiv uddannelse
- **Det Europæiske Solidaritetskorpss' database over projektresultater** — giver adgang til alle finansierede projekter under Det Europæiske Solidaritetskorpss
- **Eurodesk** — Europæisk netværk af informationsudbydere om forskellige former for læringsmobilitet for unge og personer, der arbejder med dem. Eurodesk har en "mulighedssøger" og leverer oplysninger til **Den Europæiske Ungdomsportal**

Desuden bør de strukturer, der gennemfører programmerne, og de organisationer, der modtager støtte, aktivt fremlægge inspirerende eksempler og god praksis for inklusion og mangfoldighed i projekter under Erasmus+ og Det Europæiske Solidaritetskorpss. Disse formidlingsaktiviteter kan gennemføres via forskellige kanaler, f.eks. online, i trykt form, med peer-to-peer-information eller med hjælp fra tidligere deltagere, der fungerer som ambassadører og formidlere.

